

Op tijd voor verandering

Een paar weken geleden, bij een bezoek van mijn fractie aan één van onze kernen, vroeg een betrokken inwoner: "Vinden jullie het raadswerk nog wel leuk?" Het werd even stil. Langer dan gebruikelijk. Mijn collega's en ik moesten duidelijk even over deze vraag nadenken. Eén van hen zei na een tijdje: "Nou leuk ... interessant is een betere omschrijving." Dat was natuurlijk een keurig politiek correct antwoord. Maar toen wij later over dit bezoek en dit voorval spraken, moesten wij aan elkaar toegeven dat dit antwoord de lading bij lange na niet dekt.

De raadsleden van mijn fractie maken gemiddeld 11 jaar deel uit van deze raad. Ikzelf ben vanaf 1998 politiek actief. Wij vinden het stuk voor stuk eervol dat wij invulling mogen geven aan de taak van volksvertegenwoordiger. Wij doen dit naar eer en geweten en met hart en ziel.

Wij ervaren deze raadsperiode misschien wel als de ingewikkeldste die we tot nu toe hebben meegemaakt. Dat komt voornamelijk door de keuzes die deze raad moet maken als gevolg van de financiële crisis, maar ook door veranderend Rijksbeleid. En dan zijn de veranderingen nog niet eens het grootste probleem, maar vooral alle onduidelikheden door politiek-bestuurlijke instabiliteit in Den Haag.

Het is aan deze raad ervoor te zorgen dat de gevolgen van die instabiliteit een zo klein mogelijk effect hebben op onze inwoners en bedrijven. Daar waar de gemeente beter in staat is om beleid uit te voeren dan de Rijksoverheid moeten we onze verantwoordelijkheid nemen. Daar waar we inwoners kunnen helpen of stimuleren om zelf invulling te geven aan hun leven, moeten we dat met volle overtuiging doen. En daar waar inwoners tussen wal en schip raken, of dreigen te raken, moeten we in eerste instantie zorgen voor een vangnet en daarna werken aan een nieuw perspectief.

Ondanks al die moeilijkheden zien wij dat op een aantal terreinen de handschoen is opgepakt en dat door het college en de organisatie op een vertrouwenwekkende manier aan de voorbereiding van die veranderingen wordt gewerkt. Dat is goed. Bij een aantal andere ontwikkelingen zetten wij vraagtekens. Ik zal deze in de loop van mijn betoog aan de orde stellen.

Beleidsarm

Het college heeft nu een aantal jaren achter elkaar de term beleidsarm gebruikt bij de voorbereiding op de Programmabegroting.

Dat is een politieke keuze. En dat is ook verstandig als je minder te besteden hebt dan in voorgaande jaren. Bij mijn fractie heeft steeds de vraag centraal gestaan: wat betekent dit voor onze inwoners, wat betekent dit voor de maatschappelijke effecten die wij voor hen willen bereiken. Vanaf het eerste moment dat wij over bezuinigingen spraken heeft mijn fractie het standpunt ingenomen dat eerst het maatschappelijk effect duidelijk moet zijn voordat wij impopulaire keuzes kunnen verdedigen. Tot op heden is dat nog niet altijd gelukt. Nu we met deze VJR richting geven aan het college in voorbereiding op de nieuwe Programmabegroting dringen wij er nogmaals op aan om die maatschappelijke effecten veel duidelijker te maken. Wat is het effect van keuzes die wij nu anders maken dan wij voorheen hebben gedaan, **anders** dan dat wij er financiële ruimte uit halen?

Dat geldt niet alleen voor de keuzes die wij hier direct *in huis* maken, maar ook voor de opdracht die het college bij de 4 grote instellingen heeft neergelegd.

Tot nu toe is het ons nog niet duidelijk welke richting die uitgaan, anders dan dat we de directeur vd bibliotheek proefballonnetjes hebben zien oplaten.

Wij gaan er vanuit dat de uiteindelijke keuzes die maatschappelijke impact hebben, in deze raadzaal worden gemaakt.

De organisatie

Het is al eerder gezegd; het is een beleidsarme periode en wij maken de stap van ontwikkel- naar beheersgemeente.

Maar wat betekent dit voor de organisatie?

Is onze organisatie al dusdanig ingericht en zijn onze medewerkers al zo generiek dat zij op plekken ingezet kunnen worden waar ze nodig zijn, één van de opdrachten uit Focus:Klant ? Of is de situatie zo dat wij veel improductieve uren hebben? Bij de vorige Begrotingsbehandeling heeft mijn fractie al aan het college gevraagd wat hij zelf doet in zijn directe omgeving, waar het gaat om bezuinigingen. Het college heeft toen geantwoord daar goed naar te zullen kijken. Het is ons niet duidelijk hoe goed dat is gebeurd en wat de effecten daarvan zijn. We horen het graag.

Gemeentelijke dienstverlening

Eén van de doelstellingen van Focus:Klant! was het verbeteren van de dienstverlening. Niemand kan zeggen dat daar niet hard aan is gewerkt, maar toch krijgt ook mijn fractie nog teveel klachten over het afhandelen van meldingen openbare ruimte, bejegening van inwoners en het tijdig behandelen van post. Ondanks alle beloftes en de mooie cijfers die wij terugzien als effectindicator is mijn fractie hier ontevreden over. Effectindicator Afhandeling brieven/klachten.

Tot nu toe belooft het college steeds verbetering, de indruk die bij ons bestaat is dat onze inwoners dat onvoldoende merken. Over communicatie met onze inwoners heeft mijn fractie nog een praktisch idee voor u, daar kom ik straks op terug.

Op incidenten reageert u vaak snel en adequaat, structureel lijkt er niet veel te verbeteren.

Een ander onderdeel van de organisatie waar kortgeleden pijnlijk duidelijk werd dat de afgesproken kwaliteit niet gehaald werd, is het cluster Sociale Dienstverlening. Inmiddels is er een informatieve hoorzitting geweest waarin duidelijk is geworden wat er fout is gegaan en hoe het beter kan en beter moet!

Het Presidium heeft besloten om voorlopig geen vervolg te geven aan de hoorzitting, maar om de informatie te betrekken bij de bespreking van nieuw beleid, ergens in het laatste kwartaal van dit jaar.

De situatie heeft zoveel stof doen opwaaien bij cliënten, in de publiciteit en ook bij de organisaties die met de uitvoering bezig zijn, dat het alleen maar goed zou zijn om deze periode af te sluiten met een raadsdebat. In dit debat kunnen alle fracties hun politieke eendoordeel geven over wat er in het verleden gebeurd is. Dan kunnen we met een schone lei naar de toekomst kijken en kan het college zonder onnodige ballast aan de slag. Dit is ook eerlijk naar de nu verantwoordelijke portefeuillehouder waarvan mijn fractie de indruk heeft dat hij op de goede weg is. Dit voorstel hebben wij besproken met de fracties van Forza!, EEN Haarlemmermeer, CU-SGP en Democraten HLM en wij vragen onze collega's om hierin mee te gaan en het presidium de opdracht te geven om het liefst ervoor, maar als het niet anders kan, direct na het zomerreces een raadsdebat te organiseren.

Mobiele dienstverlening

De HAP pleit opnieuw voor een snelle invoer van mobiele digitale dienstverlening in de gemeente. Communicatie via mobiele telefonie en tablets zal steeds een groter deel gaan uitmaken van ons dagelijks leven.

Mijn fractie vindt dan ook dat er serieus gekeken moet worden naar de kansen en mogelijkheden die dit biedt voor het uitbreiden en verbeteren van de dienstverlening aan onze inwoners en bedrijven. Twitter zou volgens mijn fractie een uitstekend medium kunnen zijn -in combinatie met het digitale loket- om als '**webcare**' te fungeren. Waarbij mensen laagdrempelig -zonder zelfs maar het huis uit te hoeven- hun vragen kunnen stellen; een soort digitale klantenservice. Andere gemeenten experimenteren al volop met dit soort initiatieven. Ze zijn laagdrempelig en kostenarm. Wij hopen dat dergelijke initiatieven een plaats hebben in uw visie op communicatie, die we binnenkort verwachten.

Participatie

Participatie van inwoners bij het maken van gemeentelijk beleid is al jaren speerpunt voor de HAP. Het zijn immers onze inwoners die directe consequenties van ons beleid ervaren of de (soms ongewenste) effecten daarvan.

Recent is mijn fractie met initiatieven gekomen zoals het actualiseren en moderniseren van de gemeentelijke communicatie, we hebben de website Zuinighaarlemmermeer.nl gelanceerd en een motie over Open Data ingediend. Mijn fractie beoogt met deze initiatieven om de inwoners actief mee te laten denken over hun leefomgeving en het beleid. Internet maakt het mogelijk om snel en eenvoudig met elkaar in contact te komen.

De HAP vindt dat de gemeente niet alleen informatie moet zenden, maar ook écht open moet staan voor de inbreng van inwoners. Er liggen kansen op terreinen zoals dienstverlening, veiligheid en openbare ruimte, wanneer Internet en sociale media worden ingezet. Denk bijvoorbeeld aan een internetsite waar inwoners hun ideeën kunnen geven over de inrichting van hun eigen dorp of wijk.

Participatie en communicatie gaan hand in hand. Het gaat dan niet alleen over de manier waarop er gecommuniceerd wordt maar ook over de inhoud. De VVD heeft dit in 2011 al eens aan de orde gesteld.

Uit onderzoek blijkt dat gemeentelijke informatie en brieven vaak onnodig moeilijk geschreven zijn. Hierdoor missen veel inwoners en ondernemers informatie die voor hen van nut kan zijn en in sommige gevallen zelfs van groot belang. In het land zijn al diverse initiatieven waarbij inwoners meehelpen aan het schrijven en verbeteren van brieven voor de gemeente. (Groningen, Breda en Den Haag) Inwoners kunnen de brieven beoordelen en suggesties doen voor verbeteringen. Bijvoorbeeld over de opbouw, de toon en het taalgebruik. Om dit handen en voeten te geven in onze gemeente, heeft mijn fractie een motie gereed die ik hierbij indien.

Transities sociaal domein

Aan het begin van mijn betoog had ik het over de veranderingen die ons tegemoet komen en die grote invloed gaan hebben op de lokale samenleving.

We hebben het dan over de transities in het sociale domein; Wet werken naar Vermogen, de AWBZ en Jeugdzorg.

Hier liggen wat de HAP betreft ook de kansen om als lokale overheid maatwerk te leveren. Dat is voor mijn fractie ook het uitgangspunt.

De veranderingen die staan te gebeuren zijn ingrijpend. Allereerst voor onze inwoners, maar ook voor de instellingen en de gemeentelijke organisatie.

Het proces is met de raad besproken, de perikelen in Den Haag waren daar geen belemmering voor. Deze raad onderschrijft de doelstellingen en uitgangspunten van de transitie, daarover staan alle neuzen dezelfde kant op.

De uitspraak van het college dat men **kostenbewust zal handelen, zonder te sturen op kosten** is voor mijn fractie een welkome verduidelijking geweest. Het kan wat de HAP betreft niet zo zijn dat een schrijnende situatie in stand wordt gehouden of dat concessies aan kwaliteit worden gedaan omdat er geen budget meer is.

Een grote zorg blijft voor mijn fractie de transitie van de Jeugdzorg.

De HAP is ronduit teleurgesteld over de wijze waarop het college hier invulling aan geeft. Dit is dé transitie waar veel lokale inhoudelijke keuzes te maken zijn. Keuzes waarbij de raad de kaders moet bepalen. Het komt hier maar niet van, ondanks de herhaalde vraag aan de portefeuillehouder om -om te beginnen- zijn eigen visie onder woorden te brengen.

Met andere woorden: wat wil HLM met Jeugdzorg en hoe gaan we daar vorm aan geven?

Pas als er een breed gedragen visie is, komt de raad toe aan het stellen van duidelijke kaders.

Wat de HAP betreft is de **essentie** van die visie dat kinderen, jongeren en hun ouders eenvoudig hun weg moeten kunnen vinden in het woud aan zorg en hulp, waar ze nu nog vaak in verdwalen. **Maatwerk** is een voorwaarde en **preventie** een sleutel tot succes.

Eind 2011 vroeg het college -na zorgen van diverse fracties- *nog even geduld, we komen in maart naar u toe met een visie*'. Niets was minder waar. In het voorjaar kwam 'de Richting, proces en aanpak' van het gehele sociale domein naar de raad. Niet onbelangrijk maar geen antwoord op de vraag naar inhoud voor juist deze transitie.

Ons geduld is enorm op de proef gesteld en u kent de zorg van diverse fracties uit deze raad. Kom zsm met uw visie, uw wensbeeld, waarin zorg voor onze kinderen, jongeren en hun ouders helder beschreven is zodat de raad zich hierover kan uitspreken. Dan kunnen pilots en proeftuinen gericht worden gekozen om zaken uit te proberen die door professionals én bestuur als kansrijk worden geacht, om tot een optimale zorgstructuur te komen.

Verdubbeling tussen 2005-2010 v jeugdigen die geïndiceerde (zwaardere) Jeugdzorg nodig hebben tot 85.000 in NLHLM met stijging van 20% (2009→2010) kinderen in de jeugdzorg. Overall ranking van plts 328 → 319 (2010). *Verwey-Jonker Instituut, juni 2012*

We moeten als raad goed voorbereid zijn op het moment dat we daadwerkelijk keuzes moeten maken. Daarom heeft mijn fractie een motie voorbereid waarin we ervoor zorgen dat we de mogelijkheden, wensen en initiatieven met elkaar verkennen. Die motie dien ik hierbij in.

Ik hoor graag van mijn raadscollega's of zij deze steunen.

Cultuur

Voor wat betreft de cultuur-ambities van dit college is mijn fractie overwegend positief. De nieuwe cultuurnota die we binnenkort gaan bespreken geeft uitstekende handvatten voor een bloeiend en innovatief cultuurbeleid. Een aandachtspunt voor HAP blijft wel de '**cultuur in de wijk**'. We zien nu dat veel culturele activiteiten gecentreerd zijn in Hoofddorp en Nieuw-Vennep. Begrijpelijk, want investeringen in gebouwen kunnen niet in alle kernen vorm krijgen. Er zijn best oplossingen te

bedenken om 'cultuur in de wijk' vorm te geven. De invulling ervan bespreken we graag komende week, maar een tipje van de sluier wil ik u niet onthouden: Wat denkt u van een **cultuurbus**, een idee waar ook vanuit Pier K al creatief over wordt nagedacht. Een cultuurbus die de kernen aandoet en zo buurtbewoners een laagdrempelige mogelijkheid biedt om dichtbij met muziek, theater en boeken in aanraking te komen. Komende week praten we hier verder over.

Afrondend

Tot slot, deze Algemene Beschouwingen zijn mede bedoeld om richting mee te geven aan het college, in voorbereiding op de komende Programmabegroting.

Zoals gezegd wordt dit een ingewikkelde periode, waarin deze raad voor moeilijke keuzes komt te staan.

Mijn fractie heeft eerder aangegeven bereid te zijn om moeilijke keuzes te verdedigen, ondanks dat wij geen college-verantwoordelijkheid dragen.

Ik ga er van uit dat het college de voorwaarden die ik in mijn eerste termijn hebt genoemd, beschouwt als de richting die het ook van deze fractie vraagt.

Terug naar de betrokken inwoner en de vraag of mijn fractie het raadswerk nog leuk vindt. Als leuk een synoniem zou zijn voor verantwoordelijk, initiërend, vertegenwoordigend, kaderstellend, controlerend en samenwerkend, is het antwoord volmondig JA.

Dan is het raadswerk inderdaad nog leuk.

Mijn fractie wenst ons allen een leuk politiek jaar, wij kijken uit naar de begrotingsbehandeling in november.